

POSTANOWIENIE

Dnia 9 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z odwołania T. S.A. z siedzibą w W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Warszawie
z udziałem G. B., J. M., M. M., E. M., A. M. i L. Sp.z o.o. z siedzibą w W.
o podleganie obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 9 listopada 2023 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 17 grudnia 2021 r., sygn. akt III AUa 1145/19,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od organu rentowego na rzecz odwołującej się kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł z ustawowymi odsetkami za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia organowi rentowemu orzeczenia do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 17 grudnia 2021 r., sygn. akt III AUa 1145/19, Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyniku apelacji T. S.A. z siedzibą w W. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 9 kwietnia 2019 r., sygn. akt XIII U 214/16, w punkcie 1 i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Warszawie z 7 grudnia 2015 r. nr [...], w ten sposób, że stwierdził, że G. B. podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do 31

lipca 2015 r.; zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Warszawie z 8 grudnia 2015 r. nr [...], w ten sposób, że stwierdził, że J. M. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do 30 czerwca 2015 r.; zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Warszawie z 8 grudnia 2015 r. nr [...], w ten sposób, że stwierdził, że M. M. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do 31 lipca 2015 r.; zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Warszawie z 8 grudnia 2015 r. nr [...], w ten sposób, że stwierdza, że E. M. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do 31 marca 2015 r.; zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 2. w ten sposób, że zasądził od T. S.A. z siedzibą w W. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Warszawie kwotę 1.440 (jeden tysiąc czterysta czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego; oddalił apelację w pozostałej części.

Decyzją z 7 grudnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Warszawie stwierdził, że G. B. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T.S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do nadal (decyzja nr [...]). Decyzjami z 8 grudnia 2015 r. Zakład stwierdził, że J. M. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do nadal (decyzja nr [...])¹; M. M. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do nadal (decyzja nr [...])¹; E. M. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do nadal (decyzja nr [...]) oraz decyzją z 9 grudnia 2015 r. stwierdził, że A. W. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. z tytułu

zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do nadal (decyzja nr [...]).

Odwołania od powyższych decyzji złożyła T. S.A. domagając się ich zmiany w całości poprzez ustalenie, że zainteresowani nie podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. S.A. oraz zasądzenia od organu na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa według norm przepisanych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Warszawie w odpowiedzi na odwołania wniósł o ich oddalenie oraz o zasądzenie od T. S.A. na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Organ podtrzymał argumentację tożsamą, jak w zaskarżonych decyzjach.

Wyrokiem z 9 kwietnia 2019 r., sygn. akt XIII U 214/16, Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił odwołania oraz zasądził od T. S.A. z siedzibą w W. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Warszawie tytułem kosztów zastępstwa procesowego następujące kwoty:

- 4.800 zł w sprawie z odwołania od decyzji z 9 grudnia 2015 r. nr [...],
- 7.200 zł w sprawie z odwołania od decyzji z 8 grudnia 2015 r. nr [...]1,
- 4.800 zł w sprawie z odwołania od decyzji z 8 grudnia 2015 r. nr [...]2,
- 4.800 zł w sprawie z odwołania od decyzji z 7 grudnia 2015 r. nr [...]3,
- 4.800 zł w sprawie z odwołania od decyzji z 8 grudnia 2015 r. nr [...].

Apelację wyroku Sądu Okręgowego wniosła odwołująca się, zarzucając mu brak rozpoznania istoty sprawy oraz naruszenie art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 83 § 1 k.c.; art. 23¹ k.p.; art. 233 § 1 k.p.c.; art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 217 § 1,2,3 k.p.c. i 244 § 1 k.p.c.; art. 328 § 2 k.p.c.; art. 25 § 1 k.p.c.; § 2 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z 22 października 2015 r.; art. 102 k.p.c. oraz art. 105 § 1 k.p.c.

Sąd Apelacyjny uznał apelację za częściowo zasadną, wobec czego zmienił zaskarżony wyrok.

Sąd drugiej instancji wskazał, że za częściowo zasadny uznał zarzut naruszenia art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w zw. z art. 477⁹ § 1 k.p.c.

W ocenie Sądu odwoławczego Sąd Okręgowy niewłaściwie zastosował wymienione przepisy i oddalił w całości odwołania od decyzji, których dotyczy

niniejsze postępowanie, a więc utrzymał w mocy decyzje z uwzględnieniem wskazanego w nich czasookresu „od 1 lipca 2014 roku do nadal”, pomimo tego, iż z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynikało jednoznacznie, iż sytuacja prawna przesłuchanych ubezpieczonych uległa zmianie w stosunku do stanu faktycznego będącego przedmiotem postępowania kontrolnego organu rentowego, bądź organ rentowy nie przedstawił dowodów, iż wydane decyzje zostały wydane w sposób prawidłowy, zarówno co do zasady, jak i co do wskazanego w nim okresu.

Z zarzutem naruszenia art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w zw. z art. 477⁹ § 1 k.p.c. był związany także inny podnoszony przez skarżącą zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. art. 6 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 22 § 1 k.p. w zw. z art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. W ramach tego zarzutu skarżąca zarzucała nieprawidłowe zastosowanie ww. przepisów w okolicznościach niniejszej sprawy skutkujące oddaleniem wszystkich odwołań dotyczących ubezpieczonych, co do których toczy się niniejsze postępowanie w całości, a tym samym uznanie prawidłowości wydanych przez organ rentowy decyzji, iż w stosunku do wskazanych w poszczególnych zaskarżonych decyzjach osób T. pozostaje płatnikiem składek w okresie od 1 lipca 2014 r. do nadal, podczas gdy część ubezpieczonych jeszcze przed wydaniem decyzji nie łączył już stosunek zatrudnienia, co nie zostało uwzględnione.

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot i zakres rozpoznania oraz orzeczenia sądu wyznacza treść zaskarżonej decyzji organu rentowego, a więc postępowanie sądowe ma charakter odwoławczy. Jego przedmiotem jest ocena zgodności z prawem w aspekcie formalnym i materialnym decyzji wydanej przez organ rentowy. W postępowaniu odwoławczym badana jest zatem zgodność zaskarżonej decyzji z przepisami prawa, według stanu faktycznego i prawnego z dnia wydania decyzji.

Jak wynika z uzupełniających ustaleń Sądu Apelacyjnego, formalnie stosunek pracy z L., a w rzeczywistości z T. S.A., uległ rozwiązaniu: G. B. - 31 lipca 2015 r., J. M. - 30 czerwca 2015 r., M. M. - 31 lipca 2015 r., E. M. - 31 marca 2015 r. a więc stosunek pracy tych zainteresowanych rozwiązał się przed

wydaniem decyzji przez organ rentowy. Zaskarżonymi decyzjami z 7 i 8 grudnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Warszawie stwierdził, że pracownicy ci podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. „do nadal”. Skoro stosunek pracy tych pracowników uległ rozwiązaniu przed wydaniem skarżonych decyzji, to nieprawidłowo organ rentowy w decyzjach ustalił ich podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom „do nadal”. Decyzja organu rentowego powinna bowiem uwzględniać stan faktyczny i prawny na dzień jej wydania. Brak jest więc jakichkolwiek podstaw by po datach rozwiązania umów o pracę ustalać odwołującą się jako płatnika składek dla tych właśnie ubezpieczonych.

Mając powyższe na uwadze, zasadną okazała się apelacja w zakresie żądań zmiany zaskarżonego wyroku i poprzedzających go decyzji, odnośnie ustalenia dat podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom u płatnika składek T. S.A., jako odpowiadającym datom rozwiązania stosunku pracy z L., wynikającym ze świadectw pracy. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, tj. dołączonych do sprawy środków dowodowych w postaci świadectw pracy, wynika natomiast, że ubezpieczona A. W. pozostawała formalnie zatrudniona przez L., a więc w rzeczywistości przez T. S.A. w okresie do 30 czerwca 2016 r., czyli po dniu wydania zaskarżonej decyzji z 9 grudnia 2015 r. Skoro decyzją tą organ rentowy stwierdził, że A. W. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do nadal, przy czym, jak zauważono na początku rozważań, przez określenie „do nadal” należy rozumieć datę wydania decyzji, a w dacie decyzji pozostawała nadal w zatrudnieniu, to nie sposób stwierdzić, że decyzja ta była nieprawidłowa.

Powyższe skutkowało zmianą wyroku Sądu Okręgowego w punkcie 1 oraz poprzedzających go decyzji, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., o czym Sąd Apelacyjny orzekł w punktach I-IV sentencji. Ponadto, Sąd Apelacyjny oddalił apelację w pozostałej części (w tym całkowicie w zakresie dotyczącym ubezpieczonej A. W.), jako niezasadną, na podstawie art. 385 k.p.c.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżył skargą kasacyjną organ rentowy w części, w zakresie w jakim w pkt I, II, III, IV,V zmienia wyrok Sądu pierwszej instancji i zaskarżone decyzje poprzez ograniczenie okresów podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w T. S.A. wobec G. B. do 31 lipca 2015 r. wobec J. M. do 30 czerwca 2015 r., wobec M. M. do 31 lipca 2015 r., wobec E. M. do 31 marca 2015 r.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na podstawie przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 (oczywista zasadność skargi kasacyjnej) k.p.c.

Strona skarżąca wskazała, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, albowiem rozwiązanie umowy o pracę przez podmiot trzeci (L. - podmiot który w sposób pozorny „przejął” część zakładu pracy) nie związany żadnym węzłem prawnym z T. S.A. i Ubezpieczonym nie może być uznane za wystarczającą przesłankę do uznania, iż stosunek pracy zawarty z T. S.A. ustał, z uwagi na fakt, iż samo świadectwo pracy wskazujące na datę rozwiązania stosunku pracy nie jest jednostronną czynnością pracodawcy wskazującą na zamiar rozwiązania umowy, tylko oświadczeniem wiedzy pracodawcy, który sporządzając świadectwo pracy pozostaje w słusznym bądź mylnym przeświadczeniu, że dany stosunek pracy uległ rozwiązaniu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna organu rentowego nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, niepubl.; z 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, niepubl.). Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje przy tym skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wyżej określonych kryteriów, a zatem nie sposób uznać, aby skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona. Sugerując oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, skarżący nie powołał przepisów prawnych, w których (kwalifikowanym) naruszeniu upatruje tej przesłanki przedsądu.

Zdaniem Sądu Najwyższego, zawarta we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania argumentacja, mająca uzasadniać oczywistą zasadność

skargi, stanowi w istocie próbę podważenia przeprowadzonej przez Sąd drugiej instancji oceny materiału dowodowego oraz dokonanych na tej podstawie ustaleń faktycznych, z których wynikało, że wymienieni w zaskarżonym wyroku zainteresowani byli zatrudnieni u odwołującej się T. S.A. i podlegali obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu tego zatrudnienia w okresach opisanych w wyroku. Dokonana przez Sąd odwoławczy ocena okoliczności faktycznych i związana z tym wykładnia przepisów prawa materialnego (wyrażona w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku) mieszczą się w granicach uznania sędziowskiego. Podnoszone przez skarżącą w tym zakresie argumenty stanowią zatem polemikę z oceną dowodów i wynikającymi z niej ustaleniami faktycznymi, a to jest wykluczone na etapie postępowania kasacyjnego.

Zgodnie zaś z art. 398³ § 3 k.p.c. oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalania faktów lub oceny dowodów, a Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Sąd Najwyższy jako sąd kasacyjny nie zajmuje się oceną materiału dowodowego, nie ma również kompetencji do kontrolowania prawidłowości oceny dowodów dokonanej przez sąd drugiej instancji według kryteriów opisanych w art. 233 § 1 k.p.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 lipca 2013 r., II UK 403/12, LEX nr 1350309).

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto na mocy art. 108 § 1 i art. 98 § 1 k.p.c. w związku art. 398²¹ k.p.c. w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2018 r., poz. 1800 ze zm.).

[SOP]

[a!]

